

konferenco, na kateri bi se vse te zadeve rešile. Ako bi Rusija pričela trobiti v balkanski rog, morala bi priskočiti Nemčija Avstro-Ogrski na pomoč in evropska vojna bi nastala... Upajmo, da bodejo avstrijski diplomati to nesrečo preprečili. Za zdaj je na vsak način opaziti, da delajo vse prizadete države (tudi naša seveda) izredne vojaške priprave.

Vedno več naročil

prihaja na naš kmetski koledar. Opozarmamo, da letos ne moremo napraviti še druge naklade. Kdor bi torej zamudil pravočasno koledar naročiti, ta je sam odgovoren, ako ga ne dobi. Koledar se dobri proti naprej-plačilu za vse skupaj 70 vinarjev.

Dopisi.

Sv. Barbara pri Borlu. Delovanje klerikalnega izobraževalnega društva pri Sv. Barbari (oziroma društvo Jakeca Rabuzeka) ima že več slabih uspehov. To društvo ima nalogu zatijevati nemški jezik in nemški pouk na tukajšnji šoli, čeravno želimo kmeti, da bi se naj v šoli otroki nemški jezik podučevali. Pa žalibog, klerikali, duhovniki, in pravaški učitelji ne pustijo tega si v glavo strti. Le malo potrpljenja in dosegli bomo mi kmeti našo željo. Bodemo že vidili, ali je dovoljeno hujskati proti nemškemu poduko? Koliko otrok se mora potlej ko solo opustijo, žalovati in togotiti, da se niso svetovnega jezika priučili? To najbolj razvidimo pri fantih kateri se učijo kake obrti ali pa pozneje pri vojakih. Kako bi potrebovali nemščino za svoj stan, pa čisto nič ne razumijo. Tudi pri vinskih kupcih, ki so večinoma Nemci, bi potrebovali nemščino, da bi lahko svoje pridelke prodali. Letos žalibog še imamo dosti dobrega okusnega vina, pa ker pa Nemcev ni, še ga večinoma vsi posestniki imamo. Največ pa je krivo, da ne pridejo nemški kupci sem, to, da se preveč hujška od klerikalne in liberalne strani. Pa enkrat vendar naj bode konec temu hujskanju. Saj je za nas vse to v korist. Torej, bodite pametni vsi skupaj in ne bode ga nobenega sovraštva več med vami. Tudi v svetem adventnem času se pa spokorite, da smemo po vrednem pričakovati rojstvo našega gospa Jezusa Kristusa. Opuštite vse prepire in živite tako, kakor nas uči gospod Jezus Kristus. Ljubi Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor sam sebe. To si zapomnite dobro, in videli boste, da ne bo več prepriroy. Saj razumete kaj ne? Bodite vendar ljudje pa ne živina. Toliko za zdaj, drugokrat več.

Prebrisan župljani.

Frankolovo. Dr. Koderman. Prav izvrsto je bil naš bivši prevzetni in bahasti Kodermanček v zadnjem Štajercu popisan. Tudi nas, ki smo ž njim vzrastli in narodno šolo obiskovali, je pozneje kot dijak vedno bolj vse preziral, ter se obnašal, kakor da bi že bil najvišo učenost in čast dosegel. Prav težko nam je bilo, ko sta se pred nekterimi leti njegov mirni in ljubezniv oče in sestra od nas preselila v Polzel, a veseli pa smo bili, ko smo se njegovega sina, tega ošabneža, znebili. Poznal se je imenitež samo sebe, a druge je le kritikoval, ker se nismo po njegovih ukazih ravnali, ter nikoli dosti liberalni in slovenski bili. Ljubi oče ga je večkrat opominjal: „Le taho in miren bodi sinček, ti še ne veš, kaj se reče kruhi služiti!“ Skakal, divjal in hujškal je vedno se svojo palčico, kakor da bi to že njegova služba bila. Srečen pa je bil, ker je imel izvanredno dobrega četa, načitelja. Četudi je ta njegov sin kot dijak zaradi svoje strogosti v šoli zakrivil, da se je dal oče prerano upokojiti, ter mu stem veliko škodoval, je vendar oče še vse za njega žrtvoval, da bi le sin svoj cilj dosegel. No pa sedaj ima v zahvalo pravega hujškajčega petelina. To se mirnemu očetu, dasiudi zvestemu Slovencu, gotovo ne dopade. Pa bo prisel čas, prej ali slej, ko se bo ta visoki g. doktor še rada ponižal.

Sv. Martin pod Vurbergom. Vsak pošteni avstrijski državljan se je spominjal preteklo sredo, to je bilo na dan 2. dec. t. l. da se je

udeležil božje službe, ktere so se brale večinoma po vseh cerkvah naše države. Komu pa ni bilo mogoče, se sv. maše udeležit, pa je z navdušenostjo kljical proti Bogu: hvala Tebi, da si še nam ohranil našega vladarja, našega presvitlega cesarja Franc Jožefa, kteri danes obhaja veličastni praznik 60-letnice svojega vladanja. Zato so se tudi naši dosluženi vojaki zbrali (namreč veterani), pod svojo zastavo, v sredi fare, v lepem številu. Posebno veselo bilo je videti taiste, kateri so že stali na bojiščih za svojega cesarja, za svojo domovino; stem so pokazali navdušenost, in ljubezen do svojega vladarja, da so prihilili na ta dan pod veteransko zastavo, in so pod zbranim poveljnikom korakali, še kot hrabri vojaki, proti cerkvi, in so tamkaj molili za njega Veličanstvo, da bi še ga ljubi Bog mnogo let nam ohranil kot vladarja. Ravn tako so tudi naši gosp. učitelji zbrali šolsko mladino pod svojo zastavico, s katerim so že kot otroci pokazali, da ljubijo svojega cesarja in mu hočajo biti zvesti in pokorni; zato so tudi zapeli po božji službi cesarsko pesem. Torej bodimo mu vedno tako zvesti, branimo mu njegovo podelovanje krono v vsaki sili, stopimo radi tudi takrat pod zastavo, kendar nas poklicje domovina pod orožje! Torej čestitamo k 60-letnici njega Veličanstvu presvitemu cesarju Francu Jožefu I.

Vsi državljanji ljubimo ga
Našega Franca Jožefa,
Združeni v edinstvu,
Dokler bo stala Avstrija!
Viribus Unitis.

Slovenska Bistrica. Okrajna šparkasa v Slov. Bistrica obhajala je 2. t. m. 40 letni svoj obstoj in položila obenem temeljni kamen za cesarja Franc Jožef I. jubilejsko šparkasco poslopje. Ne moremo se popecati natančneje z zgodovino te šparkase. Ali najavažejo točke naj posnamemo slavnostnemu listu. Pod predsedstvom g. Karl pl. Formacher stavlja dne 12. junija 1867 na občinem zboru okrajnega zastopa g. dr. M. Dettscheg predlog da se ustanovi okrajno šparkaso. Predlog je bil etonoglasno sprejet. Od ustanoviteljev privoščila jo je usoda le g. V. Sternberger, da doživi 40 letnico tega zavoda in se udeleži slavnosti. Poslovati je pričela šparkasa 3. decembra 1868; bila je to 22. v naši krovnovini uresničena hranilnica. Tekom 40 let se je sprejelo skupno 10,525.059 krón vlog, kar je dokaz zaupanja, ki ga ima šparkasa med prebivalstvom. Visokost hranilnih vlog dokazuje prvič, da je šparkasa zmisel za štedenje med ljudstvom pospeševala, medtem ko je bila drugič v položaju, ugoditi potrebam po posojilih v izdatni meri. Bilo je mogoče, nabrati rezervni sklad, ki v zvezis polpopnoma varnimi posojili na zemljiščih in drugimi posojili daje polpopnoma sigurnost, da so v šparkasi naloženi denarji varni pred vso nevarnostjo. Kadar je bilo treba pomagati proti bedi in revščini, je bila šparkasa vedno prva; podarila je v dobrodelne in splošne köristne namene v okraju Slov. Bistrica skupno 108.319 K. Ako se oziramo zdaj po pretek 40 let na delovanje tega imenitnega zavoda, potem smemo trdimo, da je rešila eno gospodarsko nalogo, ki so si jo stavili ustanovitelji polpopnoma in zvesto svojemu načelu. Šparkasa se bode in zanaprej razvijala. Dal Bog, da bi vedno cvetela in se razvijala v prid ljudstvu v slov. bistrškem okraju!

Vuzenice (Saldenhofen). Naš občinski predstojnik je menda za barve slep. 29. p. m. izdal je občina cirkular, v katerem se je prosilo, naj se hiše ob priliki jubilejskih slavnosti naj ne okinča z narodnimi zastavami. Tudi tukajšnji restavrator g. M. Germuth je razobesil v tem zmislu 1. t. m. črno-rumeno zastavo. Kako se je vsled tega začudil, ko mu je prinesel 2. t. m. zutraj hlapec občinskega predstojnika Antonia Mravljak (občinske služe pri nas nimamo, temveč sin predstojnika Hemerle deli to službo s hlapcem) to-le pismo: — Št. 950/2. G. M. Germuth, najemnik železniške restavracije v Vuzenici! — Nalaga se Vam tem potom, da odstranite takoj iz okna Vaše hiše viseko državno-nemško (črno-rdečo-rumeni) nacionalno zastavo, katero ste vključi prepovedi občinskega urada razobesili; drugače se bode vporabilo druge kroke. — Občinski urad Vuzenice, 2. 12. 1908. Župan: Mravljak. — Da naš župan ni posebni modrijan, je splošno znano, ali da je tako slab

v koledarju, da ne zna razločiti niti cesarske od nemško-nacionalne zastave in da vidi 2 barve za 3, tega se pač od njega ni mislilo. Morda si je svoj želodec tako z „mežerle in 8. labeljni napolnil, da mu je to v glavo udarilo. Ali oprostimo mu. Ali da njegov sin Hemerle niti do 2 šteti ne zna, ko je vendar dolga leta hlače po šolskih klopih v Mariboru trgal, to je žalostno in prava blamaža za občino. Kajti ti „narodnjaki“ so dobili na njih neopravičeno pismo precej jasni odgovor, katerega si bodejo pač zapomnili. Hahaha!

Hajdin. Tukajšno učiteljstvo je proslavljalo s šolsko mladino 2. decembra zelo lepo cesarjev 60 letni jubilej. Ob 1/29. uri je bila slovenska sv. maša, pri kateri so bili navzoči med drugimi pobožnimi članji krajnega šolskega sveta s svojim načelnikom g. Straschillom in občinski predstojniki z odborniki. Po sv. maši se je vršila cesarjeva-jubilejna slavnost v šolskem poslopu v navzočnosti č. g. duhovnikov in zgoraj imenovanega oblastva. Po znamenitem govoru g. nadučitelja so otroci izmenoma popevali cesarsko in domovinske pesmi in deklamirali na jubilej nanašajoče se pesmi. Po končani slavnosti so bili otroci pogoščeni. Pohvaliti moramo, da je bilo šolsko poslopolje lčno okincano, da so otroci v cerkvi kakor v šoli krasno popevali in razumljivo deklamirali; zato gre učiteljstvu vsa čast in zahvala.

Iz Rogoznice. Neki mož je roko podal nekemu Nemcu; za to dejanje so ga neke stranke ljudje skoro na vislice obsodili. Ker pa je mož neboje, si upa še naznaniti; da je celo Italjanu, ki ni naše krone, roko podal in sicer večkrat. In kaj še, še celo židovu, ki ni naše vere je roko, podal. Kaj bojo neki zdaj sklenili? Gotovo bojo rekli, da ta mož ni pri pravi pameti in da je nor, ker misli, da je res vsak njegov brat. Sedaj so pravo zadeli, ker smo si po Adamu vsi brati, vsi otroci očeta, ki je v nebesih in vsi dediči nebeskega kraljestva. A. H.

Iz Polenšaka. Prosimo, gospod Šori, kje je red pri pošti? Vi vedno pravite, če pride kdo pred osmo uro zutraj, ali pa po šestih zvečer, da mi tedaj vaša ura in tedaj sploh nikomur niti dopisnice ne daté. Mi pa Vas vprašamo kje je tukaj natančnost, ki mora na pošti biti. Prvič, če Vi eno reč na pošti zadržite in jo mesti v Polance v Bratislavce hočete izročiti. In kdo vam potem dotičnik v Bratislavcih noče odzveti, ker je pošten če da spada v Polance dotičnemu ki se ravno tako piše. Vi pa te reči le ne oddate lastniku, ker je baje naprednjak in si mora on sam pozneje, ko izve po drugih, da je za njega nekaj na pošti iti po to reč in jo še z nevoljo dati. To je torej red, da leži štirinajst dni na pošti a Vi še lastniku to ne sporocite? Dalje je potem to red, da nujno pismo, katero se odda 18. na pošto in bì moralno priti že 20, pride še le 29. Torej gre pismo iz Ptuja na Polenšak 11 dni?! Potem pismo, ki se je dalo 15. na pošto v Ljubljani, dobi lastnik na Polenšaku 29. Pismo torej gre iz Ljubljane na Polenšak 14 dni?! In to je red na pošti, ki ga g. Šori zahteva. Torej g. Šori, držite se reda prej Vi, potem ga še le drugim vsliljute. Odslej Vam bodo malo bolj natanko gledali na prste in se ob prvem neredu nekje drugje zglasili, kar sicer za Vas ne bo prijetno. Za sedaj Vam še prizanesemo. Na svidjenje torej prihodnjic! Več posestnikov.

Leitersberg pri Mariboru. Knami se je preselek nek viničar z Kamče kateri vbogi je bil primoran hitro od službe iti. Kakor smo zdaj zvedli je namreč znam, in klerikalni priljubljenc finančni komisar dr. Jože Povalej neko posestvo kupil. Vbogi viničar prejšnega posestnika je moral nekaj časa potem v mrzlem času novo domačinjo iskati in jo je tukaj najsel. Taki so klerikalci. Srce do vbolega, revnega človeka nimajo. Od strehe mora iti, in naj bode še tako slab vreme. Tista viničarija je bila prazna. Na to je potem klerikalni to posestvo prodal in črez 4000 K dobičku v svoj masten žep hranil. To je že kaj, 6000 K posestvo kupiti in par tedni z dobičkom črez 4000 K oddati. Tako je zdaj znani klerikalni kandidat postal „Grundcerstükler“. Vsak pošten človek in državljan se žali studno posestva razmesariti. Mi pa le še prasamo, če ima c. k. uradnik toliko časa, z takimi rečmi se pečati. Mi viničarji smo pretekli teden dobili zopet od prijatelja za Korošca la-

skavo vabilo, naj se mi nedeljo, 29. novembra k nekaki seji udeležimo, katera je za nas zelo koristna in važna. Sicer jih je šlo k seji več pa večinoma je le radovednost taj rekla. Mi tako dobro vemo, da od klerikalcev nimamo kaj dobrega pričakovati. Njeno srce je preveč kamenito za režeza. Velikokrat smo se že prepričali tega na lastno škodo. Bolj mehko srce ima še najbolj trdi mesar kakor najmehki klerikalec. Saj tudi dobro vemo, da najslabšeje se godi takim viničarjem in delavcem, kateri so primorani služiti pri farjih in klerikalcih. Da so nas zopet vabili, so krive nove volitve v dežlmi zbor. Lani kakor so bile volitve razpisane, smo tadi dobili vabilo, zdaj po novem letu so volitve dobimo zopet vabilo. Če bi bilo to slučajno? Vsak, kateri še ima lastno misel, ve zakaj se gre. Nas bi radi imeli, da bi klerikalno volili, za nos vodili. Mi viničarji z lastnimi misel, vemo dobro, za katerega moža bodovali glasovali, gotovo za klerikalca ne. Cudno je tudi, da več mojih znanih viničarjev že en par tednov "Sl. Gospodarja" brez plačila dobijo. Zakaj li? Do volitve ga bodo dobili, potem pa nič več. Pri tej kupčiji dr. Povaleja smo zvedli kamenito srce klerikalca. Naša škoda bi bila, če bi klerikalca volili. Hvala Bogu da smo mi viničarji bolj svobodne misli, kakor večina kmetov.

Podgorje v Rožu. (Lep patriot!) Na predvečeru jubilejskega praznika priredila je tukajšna pozarna bramba bakljado z muziko, katere se je vse prebivalstvo udeležilo. Na vaškem trgu imel je naš nadučitelj g. Karl Samornigg pred cesarjevim kipom lepi govor. Vse hiše so bile slavnostno razsvetljene. Samo naš vaški duhovnik je menda pozabil, da je še na Avstrijskem. Župnišče je bilo temno, na čemur se je prebivalstvo seveda zelo zgražalo. Posebno in splošno nevoljo pa je zbudilo ravnanje tega duhovnika drugega dne. Kajti temu gospodu se ni zdelo vredno, priediti ob priliki 60 letnice velike maše. Bila je navadna maša in ko so po prečitanju maše ljudje pričeli peti cesarsko pesen, pustil je župnik luči ugasnit in je odšel od oltarja . . . Kdor se spominja iztrganja križa iz pokopališča, ta se pa ne bode čudil, da je naš župnik takega dejanja zmožen in to na tisti dan, na katerem želi našemu ljubljenemu vladarju milijonev srce srečo . . . To so črni patrioti in voditelji ljudstva!

Stari Podgorjanc.

70 vinarjev
stane „Štajerčev napredni koledar“,
ki obsegata

128 stran
na katerih je objavljenih skupno
39 doneskov
in poleg tega še krasna
cesarjeva slika

ter 11 drugih slik.
Cenejšega in boljšega koledarja ni, torej
hitro posežite ponj!

Cenjeni volilci obrtne in trgovske zbornice v Gradcu!

V kratkem se vršijo volitve v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu. Razglasila se je od neke strani že nedopustna kandidatura, ki ne zadostuje ne mestu ne okraju Ptuj.

Ptujski okraj šteje 50.000 prebivalcev in plačuje na leto 350.000 K državnega davka. Ta okraj torej ne more ostati brez zastopstva.

Skozi 12 let sem nas je zastopal v trgovski in obrtni zbornici ptujski župan gospod

Jos. Ornig.

Mi se mu zahvaljujemo na tem mestu za njegovo delovanje v prid trgovskega in obrtniškega stanu.

Ker vemo, da ni boljšega moža za to mesto, da ni boljšega zastopnika naših interesov, zato opozarjam volilce, ki so že dobili tozadenvno legitimacijo, naj jo izpolnijo na ime našega kandidata.

Jos. Ornig, župana v Ptaju.

P t u j, 8. dec. 1908.

Za zvezo obrtnih zadrug v Ptaju: A. Scheichenbauer. — Obrtno društvo, Ptuj: K. Kratzer. — Zadruga kovinarjev itd.: A. Scheichenbauer. — Stavbinska zadruga: J. Wressnigg. — Zadruga čevljarjev, krojačev itd.: Persil. — Zadruga mesarjev itd.: Nekola. — Gostilničarska zadruga: Rossmann. — Zadruga mizarjev itd.: R. Löcker. — Zadruga mlinarjev, pekov itd.: A. Koss.

Novice.

Pane Kloufač. Mož, ki sliši na to ime, ni morda kakšni posebno duhoviti junak. Tudi ni znameniti iznajditelj ali imenitni vojskovodja. Ne, pane Kloufač je človek z navadnimi možganami. Odlikuje se edino po dveh lastnostih: po svoji brezsramsni jezičnosti in neotesanosti v politični hujskariji in po svojem brezvestnem deželnem izdajstvu. S svojo vsiljivo jezičnostjo vstvaril je pane Kloufač na Češkem neko "češko-narodno-socialno stranko", ki obstoji po svoji večini iz pouliče druhal in smrkolinskih pobalinov. S pomočjo te druhal,

ki ima kot "program" edino besedo „škandal“ postal je pane Kloufač državni poslanec. In s pomočjo državnozborskega mandata, ki mu daje imuniteto ali nedotakljivost, postal je pane Kloufač eden najbrezobirnejših voditeljev miru in pametnega dela v državni zbornici. Državnozborske počitnice pa je porabil ta človek za rajzo v Beligrad, kjer se je navdušeno ogreval za srbske kraljemorilce in je besno napadal svojo lastno domovino avstrijsko. Treba pomisliti, da nas ravno sedaj ne loči veliko od vojske z Srbijo. Vsaki drugi človek bi prišel vsled takega dejanja pred sodiščem in bi bil obsojen zaradi veleizdaje; kajti vrata, slaba bi bila država, ki trpi v svoji lastni sredi največji svoje škodljivce. Ali pane Kloufaču se ne zgodi ničesar, on je nedotakljiv . . . In vendar se se mu ji nekaj zgodilo, pa ne od strani oblasti, marveč od strani Dunajčanov. V svoji nedoseženi predznosti prišel je ta češki "bajaco" namreč pred kratkom v dunajski "Rathauskeller". Ljudje so ga izpoznavi in nekdo je zavil: "Silentium! Tukaj sedi Kloufač!" To je vse goste razburilo. Eden je stopil k njemu in dejal: "Mi smo v nemškem mestu Dunaj in med nami nima takšni dežefni izdajalec prostora. Vun z njim!" In krepke dunajske roke so postavile pane Kloufača na ulico, kjer ga je nekdo še izdatno prelasal. Pane Kloufač jih je dobil približno tako po svoji sirokoustni češki butici, kakor jih bode dobila Srbija, ako bi res pričela vojsko. Zakaj to pričovedujemo? Prvič zato, ker je sramotno za celo avstrijsko državo, da zamore biti navadni deželni izdajalec pri nas državni poslanec. Drugič zato, ker bi ta dogodek kmalu državno zbornico razbil, kajti tam so pričeli pristaši Kloufača vsled tega razbijati, da bi prišlo kmalo do pretepa. Tretjič pa pričovedujemo to vsled tega, ker so naši prvaški poslanci s tem deželnim izdajalcem Kloufačem v najtesnejši prijateljski zvezji. In dr. Benkoviča na primer ne loči ničesar od Kloufača . . . Avstrija stoji morda pred vojsko. Predno bi vojska pričela, treba bode vse deželne izdajalce za useša prijeti in iz našega doma vreči ter pošteno prelasati.

Črno-rumena zastava je cesarska in zdržujejo pa vse avstrijske narode. Le panslavisti jo sovražijo iz dnu svojega srca. Poročali smo že, da ob priliki praznovanja 60 letnice cesarjevega vladanja v raznih spodnjeh-štajerskih mestih in trgih prvaški voditelji niso razobesili niti ene cesarske zastave. V Pragi so z našimi prvaki zvezani češki panslavisti na dan cesarjevega juhileja raztrgali in sežigali cesarske zastave. In češki voditelj poslanec dr. Kramar je izjavil v državni zbornici očitno: "Kaj pa je črno-rumena zastava? Nič drugačnega anakronizem" (nekaj, kar je proti zgodovini, kar spada v staro šaro!). Bila je zastava do leta 1867. Danes nima more več avstrijske države, temveč le še kraljestva in dežele. Jaz poznam poleg zastave dinastije le še barve kraljestva Češke, ker smo pred vsem in edino češki patriotje." — Ta češki voditelj, s katerim se strinjajo vsi panslavisti in tudi naši slovenski prvaki, s katerim je romal n. p. slovenski župan Hribar v Petersburgu, — ta Kramar je torej izjavil, da nima črno-rumena zastava nobene veljave, da avstrijske države nime več, da so Čehi edino češki in ne avstrijski patrioti! Holah, prvaki, povejte, ali hočete slovensko ljudstvo tudi v tem duhu izgajati? Ali hočete tudi vi črno-rumeno zastavo sežigati? Na dan z odgovorom!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Predrnost panslavističnih visokošolcev v Gradcu. Piše se nam: Čehu in Italijanu se je razlil žolč nad Nemcem, prvemu v "zlati Prahi", drugemu na Dunaju. Tej druhal so se hoteli pridružiti tudi sinovi slovenskih prvakov v Gradcu, češ, da dobes tudi oni z revolverji kakor Italijani univerzo v Ljubljani. In res! Kar oblegajo nekega lepega dne z grozovitimi gorjačami nemško univerzo v Gradcu. Bila je cela godlja skupaj: Srb, Hrvat, Pemak in Slovenec, tako da eden drugega ni razumel. Deputacija, obstoječa iz štirih starejšin — iz vsakega rodu eden — je zahtevala od rektorja dvorano, kjer bi se vršil shod za ustanovite jugoslovanske univerze. Rektor temu seveda ni ugodil, rekoč da nemško